

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 7.7.2005
KOM(2005) 306 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

**til budgetmyndigheden om budgetgarantier i det almindelige budget Situationen pr.
31. december 2004**

{SEC(2005)915}

INDHOLDSFORTEGNELSE

Første del: Begivenhederne siden beretningen af 30. juni 2004, udviklingen i risikosituationen og de gennemførte garantiinterventioner.....	3
1. Indledning: transaktionernes art.....	3
2. Begivenhederne siden beretningen af 30. juni 2004.....	3
3. Risikosituationen.....	4
3.1. Udestående pr. 31. december 2004.....	4
3.2. Maksimal årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte lån pr. 31. december 2004 (se tabel A2 i bilaget).....	5
3.3. Maksimal teoretisk årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte og godkendte lån pr. 31. december 2004 (se tabel A3 i bilaget).....	5
4. Aktivering af budgetgarantier.....	5
4.1. Udbetalinger over de likvide midler.....	5
4.2. Udbetalinger over garantifonden.....	5
5. Analyse af EU's teoretiske udlåns- og garantikapacitet til fordel for tredjelande.....	6
6. Garantifondens situation pr. 31. december 2004.....	6
7. Garantifondens relative soliditet.....	7
Anden del: Evaluering af potentielle risici: den økonomiske og finansielle situation i de tredjelande, der har fået tildelt de største lån.....	8
1. Indledning.....	8
2. Kandidatlandene.....	8
3. Det vestlige Balkan.....	8
4. De nye uafhængige stater.....	9

Første del: Begivenhederne siden beretningen af 30. juni 2004, udviklingen i risikosituationen og de gennemførte garantiinterventioner¹

1. INDLEDNING: TRANSAKTIONERNES ART

De risici, der dækkes af EU-budgettet, omfatter diverse låne- og garantitransaktioner, der kan inddeles i to kategorier, nemlig lån med makroøkonomisk sigte (betalingsbalancelån til medlemsstaterne og makrofinansielle bistandslån til tredjelande) og lån med mikroøkonomisk sigte (Euratom- og EF-NCI-lån² i medlemsstaterne og Euratom- og EIB-lån³ (Den Europæiske Investeringsbank) i tredjelande).

2. BEGIVENhederne siden beretningen af 30. juni 2004

Hvad angår den makrofinansielle bistand til tredjelande, besluttede Rådet den 7. december 2004 at forlænge tidligere afgørelser om yderligere makrofinansiell bistand til Serbien og Montenegro (2004/862/EF) og til Bosnien-Hercegovina (2004/861/EF). Hvad angår de nye uafhængige stater, blev der ikke truffet nogen ny rådsafgørelse i 2004, mens Kommissionen den 10. december 2004 vedtog en meddelelse om gennemførelsen af makrofinansiell bistand i Armenien, Tadsjikistan og Georgien⁴.

Udbetalingerne beløb sig til i alt 22 mio. EUR i form af gavebistand, 10 mio. EUR til Serbien og Montenegro, 5,5 mio. EUR til Armenien og 6,5 mio. EUR til Georgien.

For Euratoms vedkommende blev der udbetalt et lån på basis af en eksisterende afgørelse vedrørende Bulgarien (Kozloduy, 30 mio. EUR).

Der blev vedtaget en ny kommissionsafgørelse om ændring af afgørelsen (K(2000) 3812) af 13. december 2000, der reducerede Euratom-lånebeløbet til fordel for Ukraine til K2R4-anlægget⁵.

Hvad angår EIB's mandater, besluttede Rådet den 22. december 2004⁶ at ændre afgørelse 2000/24/EF med henblik på at tage højde for EU's udvidelse og den europæiske naboskabspolitik.

Samme dag⁷ besluttede Rådet at yde en fællesskabsgaranti til EIB mod tab i forbindelse med lån til visse typer af projekter i Rusland, Ukraine, Moldova og Belarus; det samlede

¹ Bemærk, at bilaget indeholder et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med en række detaljerede tabeller og forklarende noter til denne beretning.

² Nyt fællesskabsinstrument, ikke anvendt siden 1995. Det sidste lån vil være helt afdraget den 17.12.2004.

³ EIB-mandaterne er nærmere beskrevet i tabel A1 i bilaget.

⁴ KOM(2004) 793 endelig.

⁵ K(2004) 2817/3 af 20.7.2004 (EUR svarende til 83 000 000 USD).

⁶ EUT L 21 af 25.1.2005, s. 9.

maksimumsgarantibeløb er på 500 mio. EUR. EIB nyder godt af en ekstraordinær fællesskabsgaranti på 100 %. Garantien skal dække lån undertegnet frem til den 31. januar 2007 (kan forlænges med seks måneder).

Med henblik på de ti nye medlemsstaters tiltrædelse den 1. maj 2004 vedtog Rådet forordning nr. 2273/2004⁸ om ændring af Rådets forordning nr. 2728/94 om oprettelse af en garantifond for aktioner i forhold til tredjelande.

Ifølge Kommissionens meddelelse om de finansielle overslag for 2007-2013⁹ vil beløbet til finansiering af garantifonden teoretisk set ikke blive begrænset i fremtiden, da finansieringen af garantifonden vil ske via en budgetpost under udgiftsområde 4 (eksterne forbindelser) og ikke som i øjeblikket via en specifik reserve.

3. RISIKOSITUATIONEN

Følgende risikoanalyse belyser beløbene for udeståender, den maksimale årlige risiko og den maksimale teoretiske årlige risiko for EU-budgettet (metoden forklares i Kommissionens arbejdsdokument). Der findes detaljerede tal herfor i bilaget i henholdsvis tabel A1, A2 og A3.

3.1. Udestående pr. 31. december 2004

Den samlede risiko androg 15 284 mio. EUR pr. 31. december 2004 mod 15 519 mio. EUR pr. 30. juni 2004.

Nedenstående tabel viser, hvilke transaktioner der har haft indvirkning på udviklingen i udeståendet siden den foregående beretning.

Tabel 1: Udestående pr. 31. december 2004*		mio. EUR (afrundet)
Udestående pr. 30. juni 2004		15 519
Tilbagebetaling af lån	Euratom	0
	NIC	-18
	Makrofinansiel bistand	-145
	EIB	-747
Udbetaling af lån	Euratom	30
	Makrofinansiel bistand	0
	EIB	1 265
Kursudsving i andre valutaer i forhold til euroen		- 621
Udestående pr. 31. december 2004		15 284
* alle garanterede lån (medlemsstater og tredjelande), eksklusive forfaldne, ikke-betalte renter og betalingsmisligheder.		

⁷ EUT L 21 af 25.1.2005, s. 11.

⁸ EUT L 396 af 31.12.2004, s. 28.

⁹ KOM(2004) 487.

Pr. 31. december 2004 androg udeståendet i forbindelse med transaktioner vedrørende medlemsstaterne 3 360 mio. EUR i forhold til 3 635 mio. EUR pr. 30. juni 2004.

Pr. 31. december 2004 androg udeståendet i forbindelse med transaktioner vedrørende tredjelande 11 924 mio. EUR i forhold til 11 885 mio. EUR pr. 30. juni 2004.

3.2. Maksimal årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte lån pr. 31. december 2004 (se tabel A2 i bilaget)

- For 2005 er den samlede risiko på 1 848 mio. EUR.
- Risikoen i forbindelse med medlemsstaterne andrager 544 mio. EUR.
- Risikoen i forbindelse med tredjelande andrager 1 304 mio. EUR.

3.3. Maksimal teoretisk årlig risiko for EU-budgettet: udbetalte og godkendte lån pr. 31. december 2004 (se tabel A3 i bilaget)

- For 2005 er den maksimale teoretiske risiko på 1 957 mio. EUR og anslås at nå op på 3 546 mio. EUR i 2013.
- Den maksimale teoretiske risiko i forbindelse med medlemsstaterne er den samme som den maksimale årlige risiko, der er omhandlet i punkt 3.2.
- For tredjelande andrager risikoen 1 413 mio. EUR for 2005. Risikoen forventes at nå op på 3 324 mio. EUR i 2013.

4. AKTIVERING AF BUDGETGARANTIER

4.1. Udbetalinger over de likvide midler

Kommissionen foretager udbetalinger over sine likvide midler¹⁰ for at undgå forsinkelser i forbindelse med betalingen af afdrag og renter på indlån og de hermed forbundne omkostninger, når en debitor er kommet bagud med betalingen til Kommissionen.

4.2. Udbetalinger over garantifonden

Med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2728/94 af 31. oktober 1994, som ændret, blev der oprettet en garantifond for aktioner i forhold til tredjelande. Hvis modtageren af et lån ydet eller garanteret af EU ikke overholder tilbagebetalingsfristen, træder garantifonden til og opfylder den pågældendes forpligtelse inden for en frist på tre måneder fra forfaldsdatoen.

¹⁰ I henhold til artikel 12 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, som ændret.

5. ANALYSE AF EU'S TEORETISKE UDLÅNS- OG GARANTIKAPACITET TIL FORDEL FOR TREDJELANDE

Garantifondsordningen medfører i praksis visse begrænsninger for EU's udlåns- og lånegarantikapacitet over for tredjelande, eftersom de bevillinger, der er til rådighed til tilførsel til fonden, er begrænset med det beløb, der er opført som garantireserve i de gældende finansielle overslag¹¹.

Tabel A4 viser et overslag over Fællesskabets udlånskapacitet i forhold til tredjelande i perioden 2005-2006 inden for rammerne af garantifondsordningen. Beregningsmetoden og det anvendte regelsæt er beskrevet nærmere i bilaget.

Tabel 2 viser, at de udestående udlåns- og lånegarantitransaktioner i forhold til tredjelande i alt var på 12 068 mio. EUR pr. 31. december 2004.

Tabel 2: Udestående i forbindelse med lån og lånegarantier i forhold til tredjelande i mio. EUR (afrundet)	
1. Udeståender, EF (MFA), Euratom	1 384
2. EIB-lån	10 540
3. Betalingsmisligheder	0
4. Morarenter	1
5. Forfaldne, ikke-betalte renter ¹	143
Udestående pr. 31. december 2004	12 068
¹ Forfaldne, ikke-betalte renter som omhandlet i forordningen om oprettelse af garantifonden.	

Forholdet mellem fondens midler og EU's samlede udestående som defineret i forordningen om oprettelse af fonden var på 10,55 %, hvilket er mere end målbeløbet på 9 %, som er fastsat i forordning nr. 1149/1999 om ændring af forordning nr. 2728/94 om oprettelse af fonden. Ifølge reglerne skal det overskydende beløb ved årets udgang tilbageføres til en særlig konto i oversigten over indtægter i Den Europæiske Unions almindelige budget.

6. GARANTIFONDENS SITUATION PR. 31. DECEMBER 2004

Pr. 31. december 2004 indeholdt garantifonden 1 612,09 mio. EUR. Der blev registreret følgende bevægelser i anden halvdel af 2004:

- Den første og den anden overførsel: 181,875 mio. EUR.
- Fondens overskud i 2003: 223,16 mio. EUR.

¹¹ Det årlige beløb i de finansielle overslag for 2000-2006 er på 200 mio. EUR i 1999-priser; i 2004 var det årlige beløb 221 mio. EUR og i 2005 223 mio. EUR.

- Udbetaling af et træk på fonden den 27. august 2004: 2 687 444,26 USD (svarende til 2 230 059,13 EUR).
- Tilbagebetaling den 21. december 2004 af restance fra Den Argentinske Republik: 10 013 111,37 USD (svarende til 7 456 334,33 EUR).
- De samlede restancer, dvs. morarenter, med Den Argentinske Republik udgjorde pr. 31. december 2004 1 718 492,13 USD (svarende til 1 261 649,75 EUR).
- Nettoindtægter fra investeringer af fondens midler var på 28,9 mio. EUR pr. 31. december 2004.

7. GARANTIFONDENS RELATIVE SOLIDITET

Forholdet mellem fondens midler pr. 31. december 2004 (1 612,09 mio. EUR), reduceret med et beløb på 338 831 402,07 EUR i henhold til forordning nr. 2273/2004, og den maksimale teoretiske årlige risiko for lån til tredjelände i 2005 (1 413 mio. EUR) andrager skønsmæssigt 90 % (se tabel A3 i bilaget).

Anden del: Evaluering af potentielle risici: den økonomiske og finansielle situation i de tredjelande, der har fået tildelt de største lån

1. INDLEDNING

Tallene i første del indeholder oplysninger om de kvantitative aspekter af risiciene for det almindelige budget. Disse oplysninger bør imidlertid sammenholdes med risikokvaliteten, der bedømmes ved at se på, hvilke former for transaktioner der er tale om, samt låntagernes soliditet. Tabeller med landerisikovurderinger fremlægges separat i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene¹². Der gives nedenfor et kort sammendrag af denne analyse. Et afsnit med en analyse af situationen i de øvrige tredjelande findes i punkt 3.1 i bilaget.

2. KANDIDATLANDENE

I **Bulgarien** fortsatte den kraftige BNP-vækst, som var på 5,6 % i de første tre kvartaler af 2004 målt på tolv månedersbasis. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster var højt og lå på 7,5 % af BNP i 2004, men var dog lavere end i 2003 og blev stort set dækket af de indadgående udenlandske direkte nettoinvesteringer. Udlandsgælden set i forhold til BNP var stabil og lå på lige over 60 % af BNP med en faldende tendens i den offentlige gæld og en stigende tendens i den private gæld, således at de nu stort set udgør en lige stor andel af den samlede udlandsgæld.

I løbet af de første tre kvartaler af 2004 steg **Rumæniens** reale BNP med 8,1 %. Væksten blev drevet af en kraftig indenlandsk efterspørgsel, som foranledigede en stærkt negativ nettoeksport og et vedholdende betydeligt underskud på de løbende poster i størrelsesordenen 6 % af BNP. En markant fremgang i de udenlandske direkte investeringer bevirkede, at den samlede udlandsgælds andel af BNP holdt sig stabil omkring 34 % af BNP.

Tyrkiets BNP steg med 8,7 % målt på tolv månedersbasis i de første tre kvartaler af 2004 og var drevet af en kraftig vækst i det private forbrug og en voldsom fremgang i de indenlandske investeringer. Den kraftige vækst i den indenlandske efterspørgsel og højere internationale oliepriser førte til en kraftig importstigning i 2004, som mere end opvejede fordelene ved en højere eksport og en turistsæson, der slog alle rekorder. Resultatet var, at underskuddet på betalingsbalancens løbende poster nåede op på skønsmæssigt 5,2 % af BNP. Gælds niveauet har været kraftigt faldende. Udlandsgælden beløb sig til 53 % af BNP ved udgangen af 2004.

3. DET VESTLIGE BALKAN

Albaniens BNP steg med skønsmæssigt 6,2 % i 2004 båret frem af forbedringer i landbrugsproduktionen, en blomstrende servicesektor og fremgang i bygge- og anlægssektoren. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster skønnes at være nået op

¹² SEK(2005) ...

på 5,8 % af BNP i 2004, og udlandsgælden forventes at forblive forholdsvis beskeden med en gældskvote på omkring 22,4 %.

I **Bosnien-Hercegovina** steg BNP med skønsmæssigt 5 % i 2004 med en stigende industriproduktion og indenlandsk efterspørgsel som primære drivkræfter, og økonomien ventes at vokse i samme takt i 2005. På trods af en rekordstor tilstrømning af udenlandske direkte investeringer og en stigende eksport i løbet af 2004 bevirkede en høj import, at underskuddet på de løbende poster holdt sig over 18 % af BNP. Udlandsgælden har været faldende igennem de senere år og lå på 34 % af BNP i 2004.

I **Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien** faldt BNP-væksten med 0,5 % i de første tre kvartaler af 2004, primært på grund af fortsat svag vækst i fremstillingssektoren. For 2004 som helhed ventes dog alligevel en positiv vækstrate, mens væksten ventes at accelerere til 2,5 % i 2005. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster androg næsten 7 % i 2004, hvilket skyldtes et stort handelsunderskud og lavere private og officielle pengeoverførsler. Valutareserverne faldt til 3,5 måneders import i andet halvår af 2004 fra 4 måneder ved udgangen af 2003. I 2004 steg gældskvoten marginalt, nemlig fra 35,2 % ved udgangen af 2003 til 35,7 % ved udgangen af 2004.

BNP-væksten er taget til igen i **Serbien og Montenegro** og skønnes at være nået op på 7,2 % i 2004 afspejlende en fornyet fremgang i industri- og landbrugsproduktionen. Uligevægten over for udlandet, som fødes af en svag eksport, ligger på den høje side. I 2004 skønnes underskuddet på de løbende poster at være nået op på 12 % af BNP. Gældskvoten faldt imidlertid til 57 % som følge af en gældsomlægningsaftale med kreditorerne i London-klubben.

4. DE NYE UAFHÆNGIGE STATER

I **Armenien**, hvor produktionsvæksten holdt sig på over 10 % i 2004, bidrog store hjemsendelser af penge og andre overførsler til at holde underskuddet på betalingsbalancens løbende poster nede under 5 % af BNP i 2004. Centralbankens valutareserver er komfortabelt høje og dækker næsten fire måneders import. Den offentlige udlandsgæld er på omkring 1,1 mia. USD svarende til omkring 33 % af BNP (et fald fra omkring 39 % i 2003).

Georgiens underskud på de løbende poster steg en del, idet en høj importefterspørgsel som følge af anlæggelsen af Baku-Tbilisi-Ceyhan-olierørledningen opvejede stigningen i hjemsendelser af penge og officielle pengeoverførsler. Alligevel lykkedes det centralbanken at øge sine valutareserver til næsten to måneders import. Georgiens offentlige udlandsgæld forblev stort set uændret nominelt set, men faldt i forhold til BNP fra 46 % i 2003 til ca. 37 %. I andet halvår af 2004 indgik Georgien bilaterale aftaler med de fleste af sine kreditorer i Paris-klubben i overensstemmelse med aftalen fra juli 2004.

I **Ukraine** nåede BNP-væksten op på et rekordhøjt niveau på 12 %. Samtidig oversteg inflationen på 12,3 % alle forventninger. Ukraines centralbank gennemførte gradvis en stramning af pengepolitikken, men den nye regering har endnu ikke grebet ind over for de finanspolitiske uligevægte (det offentlige underskud var på over 4 % af BNP i 2004). De løbende poster endte med et overskud på over 10 % af BNP. Valutareserverne steg til et niveau svarende til over tre måneders import. Den offentlige udlandsgælds andel af BNP faldt yderligere som følge af den kraftige BNP-vækst til omkring 19 %.

Belarus' økonomi har fortsat nydt godt af væksten i Rusland, som er landets vigtigste handelspartner (i 2004 nåede BNP-væksten op på 11 %). Inflationen blev bragt ned fra 28 % i 2003 til 14 % i 2004, men den er fortsat den højeste i regionen, hvilket afspejler den lempelige finanspolitik. Saldoen på statsfinanserne var dog i overskud for første gang i en årrække. Udlandsgælden er forblevet beskeden, og gældskvoten er faldet til under 20 %. Belarus' økonomi er dog til trods for denne forbedring stadig belastet på flere områder; især er valutareserverne meget lave.

I **Moldova** lå BNP-væksten på over 7 % i 2004, men inflationen lå stadig på et tocifret niveau til afspejling af en kraftig indenlandsk efterspørgsel ledsaget af en hurtig vækst i pengemængden (resultat af kraftigt stigende hjemsendelser af penge). Finanspolitikken blev lempet betydeligt i 2004. Moldova har opnået en vis gældslempelse fra sine private kreditorer og har genoptaget rentebetalingerne til kreditorerne i Paris-klubben. Som følge heraf blev gældskvoten nedbragt til under 40 %. Økonomien er dog fortsat yderst skrøbelig. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster nærmede sig 7 % af BNP, og de udenlandske direkte investeringer holdes tilbage som følge af erfaringerne med statslig intervention i økonomien.

Tadsjikistans økonomi fortsætter sin stærke vækst – den reale BNP-vækst lå på omkring 10,5 % i 2004. Underskuddet på de løbende poster øgedes fra 1,3 % til næsten 2 %, idet stigende eksportindtægter og migranters hjemsendelser af penge blev mere end opvejet af importstigninger i kølvandet på den hurtige vækst. Importdækningen af bruttovalutareserverne oversteg to måneder ved årets udgang. Ved udgangen af 2003 androg den samlede udlandsgæld 1 mia. USD (73 % af BNP), hvoraf 300 mio. USD var gæld til Rusland. I oktober 2004 blev der undertegnet en aftale med Rusland, hvorved 80 % af Tadsjikistans bilaterale gæld blev nedskrevet og resten omlagt til egenkapital (ved udgangen af 2008).